

STANOVY
PASTORAČNÍ RADY
FARNOSTI
V ARCIDIECÉZI OLOMOUCKÉ

Po projednání s kněžskou radou Arcidiecéze olomoucké

Mons. Jan Graubner,
olomoucký arcibiskup, metropolita moravský

dne 7. 4. 1997

r o z h o d l :

**každá římskokatolická farnost arcibiskupství olomouckého
má právo s platností od 1. 6. 1997
zřídit si ve smyslu kánonu 536 Kodexu kanonického práva
a za podmínek specifikovaných ve stanovách**

P A S T O R A Č N Í R A D U

Pastorační rady mohou a mají být zřizovány jen za tím účelem, aby jejich činnost podporovala a vedla k účinné evangelizaci společnosti, duchovnímu oživení a povznesení farností a tím sloužila k větší slávě Boží.

I. Základní ustanovení

- I.1.1 Pastorační rada je poradním a pracovním orgánem faráře, administrátora nebo moderátora společné duchovní správy podle kánonu 517 § 1 CIC (dále jen faráře).
- I.1.2 Pastorační rada spolupracuje s farářem při vytváření farní obce tak, aby byla živým společenstvím věřících podle slov: „*Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši*“ (Sk 4,32). Pro plodnou činnost pastorační rady je společná modlitba a vzájemná důvěra mezi všemi zúčastněnými základním předpokladem. Připravenost k spolupráci, k vzájemnému naslouchání a porozumění je nezbytná.
- I.1.3 Na základě povinnosti věřících podílet se na učitelském, pastýřském a kněžském úřadě (všeobecné kněžství) nese pastorační rada spoluodpovědnost za šíření poselství spásy a proměnu pozemského řádu duchem evangelia podle Kristova příkazů: „*Budete mi svědky*“ (Sk 1,8), viz kánon 225 § 1, 2 CIC. Aby mohli plnit své úkoly, snaží se všichni členové pastorační rady spolu se svými pastýři o svou duchovní formaci, další náboženské vzdělávání a o celkový rozvoj vlastní osobnosti.¹
- I.2 Úkolem pastorační rady je spolu s farářem posuzovat otázky týkající se farnosti, radit se o nich, nalézat možnosti řešení, usnášet se na opatřeních, poskytovat součinnost při realizaci nebo je přímo realizovat. Na základě znalostí situace farnosti podílet se na vytváření pastoračního programu.
- I.3 K úkolům pastorační rady zvláště náleží:
- I.3.1 probouzet a prohlubovat vědomí spoluodpovědnosti za farní společenství a oživovat spolupráci členů;
- I.3.2 získávat a připravovat členy farního společenství pro službu předávání víry a jejího prohlubování;
- I.3.3 přinášet podněty a návrhy pro přípravu a slavení bohoslužeb a pro živou účast celého farního společenství na liturgii;
- I.3.4 podporovat službu v charitativní a sociální oblasti a spolupracovat s místní charitou;
- I.3.5 vidět zvláštní životní situaci různých skupin farního společenství a hledat účinnou pastorační a charitativní pomoc v jejich potřebách;
- I.3.6 sledovat a promýšlet společenský a politický vývoj s jeho problémy, přinášet vhodné návrhy k jejich řešení, přijímat odpovídající opatření a provádět je;
- I.3.7 koordinovat vzdělávací činnost ve farnosti, případně ji i provádět;
- I.3.8 zastupovat zájmy a potřeby katolíků, křesťanů případně i ostatních spoluobčanů na veřejnosti;

- I.3.9 probouzet a posilovat odpovědnost farního společenství za misie, za mír a rozvoj pozitivních hodnot ve světě;
 - I.3.10 hledat a budovat ekumenickou spolupráci v pastorační a charitativní činnosti;
 - I.3.11 podporovat katolická církevní sdružení a zařízení i volné iniciativy při respektování jejich samostatnosti; v dialogu s nimi a ostatními skupinami ve farnosti koordinovat jejich úkoly a služby;
 - I.3.12 hledat přístup k těm, kteří jsou vzdáleni životu farního společenství;
 - I.3.13 pravidelně informovat farní společenství písemně i ústně o práci a problémech ve farnosti;
 - I.3.14 společnými úkoly a akcemi posilovat vědomí společenství;
 - I.3.15 v návaznosti na pastorační program diecéze určit pořadí úkolů, jež je třeba plnit;
 - I.3.16 spolupracovat při provádění lidových misií, při duchovních obnovách, při plánování a organizování bohoslužeb, při vydávání farních tiskovin, v péči o farní knihovnu, vývěsku, o farní kroniku apod.
- I.4 Pastorační rada má právo:
- I.4.1 sdělit arcibiskupovi svůj názor, má-li dojít k obsazení uprázdněné farnosti nebo k jiným personálním změnám, které se týkají duchovních působících ve farnosti. Právo arcibiskupa rozhodnout o personálních změnách dle svého uvážení tím není dotčeno;
 - I.4.2 být zavčas informována o vzniku a zániku společenství a organizací ve farnosti;
 - I.4.3 vyjádřit svůj názor při změnách organizace duchovní správy ve farnosti, případně hranic farnosti, při výběru pomocníků k podávání eucharistie, při výběru lektorů, akolytů a katechetů, při plánování lidové misie či duchovní obnovy farnosti;
 - I.4.4 podílet se na přípravě důležitých pastoračních kroků, na řešení důležitých otázek, týkajících se života farnosti, např. uspořádání církevních slavností a zvláštních slavnostních bohoslužeb (poutí, procesí, prosebných dnů) a na stanovení pořádku bohoslužeb.²

II. Složení pastorační rady

- II.1 Pastorační radu tvoří:
- II.1.1 farář;
 - II.1.2 ostatní duchovní trvale činní ve farnosti na základě pověření arcibiskupem (kněží, jáhnové), případně laik pověřený arcibiskupem k účasti na pastorační péči o farnost podle kánonu 517 § 2 CIC;
 - II.1.3 po jednom delegátu z řeholních společenství, církevních sdružení (např. Charity), uznaných hnutí a jiných církevních zařízení (např. škol), případně z farností, spravovaných excurrento, které nemají vlastní pastorační radu (viz bod IV.4.3);
 - II.1.4 2 až 6 členů zvolených farním společenstvím (počet určí farář po dohodě s volební komisí);
 - II.1.5 2 až 6 členů kdykoliv jmenovaných farářem dle jeho uvážení (tento počet nesmí převýšit počet volených).
- II.2 Předsedou pastorační rady je vždy farář podle kánonu 519 a 536 CIC.

III. Volby do pastorační rady

- III.1 Pastorační rada se ustavuje na dobu 4 let, v případě prvního ustavení na 2 roky.
- III.2 Volební právo:
 - III.2.1 právo volit má každý katolík starší 15 let, příslušející do farnosti;
 - III.2.2 právo být zvolen má každý katolík starší 18 let, který má právo volit a který je ochoten plnit úkoly pastorační rady.
- III.3 Volební řád:
 - III.3.1 farář jmenuje tříčlennou volební komisi a požádá jednotlivé instituce ve farnosti o jmenování delegátů do pastorační rady (viz bod II.1.3);
 - III.3.2 kandidáty může navrhnout každý člen farnosti, který má právo volit. Písemné návrhy přijímá farář a volební komise. Společně posoudí, zda navržené kandidáty splňují podmínky pro právo být zvolen a vyžádá si jejich souhlas s kandidaturou;
 - III.3.3 volební komise určí termín, místo a způsob konání voleb a sestaví kandidátku ze všech navržených kandidátů s vyloučením těch, kteří byli jmenováni do pastorační rady jako delegáti (viz bod II.1.3);
 - III.3.4 seznam kandidátů, termín a místo konání voleb musí být zveřejněn nejpozději 14 dní před volbami ohlášením při bohoslužbách a na vývěsce v kostele. Stejným způsobem se zveřejní seznam členů pastorační rady delegovaných jednotlivými institucemi;
 - III.3.5 v případě potřeby zajistí volební komise představení jednotlivých kandidátů voličům;³
 - III.3.6 volební komise do týdne oznámí zvoleným kandidátům výsledky voleb;⁴
 - III.3.7 volební komise do 14 dnů od data konání voleb oznámí farnímu společenství výsledky voleb.

IV. Ustavení pastorační rady

- IV.1 Do jednoho měsíce po volbách svolá předseda všechny členy pastorační rady k ustavujícímu zasedání.
- IV.2. Před termínem konání ustavujícího zasedání jsou členové farní rady uvedeni do funkce předsedou pastorační rady složením tohoto slibu před shromážděným farním společenstvím:
 - „Chcete svědomitě plnit své poslání v pastorační radě a přispívat k růstu Božího království v naší farnosti?“
 - Jednotliví členové pastorační rady podají předsedovi ruku se slovy:
 - „Ano, to slibuji. Kéž mi Bůh pomáhá.“
 - Současně předseda pastorační rady předá členům pastorační rady jím podepsané dekrety o ustanovení za členy pastorační rady.⁵
- IV.3 Na ustavujícím zasedání zvolí pastorační rada místopředsedu a sekretáře z členů pastorační rady.
- IV.4.1 Každá farnost společné duchovní správy a každá farnost spravovaná *excurrento* může mít vlastní pastorační radu.

- IV.4.2 Kde několik farností spravovaných jedním farářem tvoří přirozený celek, je možno ustavit jednu pastorační radu pro tento celý obvod.
- IV.4.3 Ve farnostech spravovaných excurrendo, kde nejsou splněny podmínky bodů IV.4.1, IV.4.2 vyše společenství věřících po dohodě s farářem jednoho delegáta do ustavené pastorační rady v sídelním místě dotyčného faráře.
- IV.5 Datum ustavení pastorační rady se jmenným seznamem členů a funkcí oznámí předseda do jednoho měsíce farnímu společenství, svému děkanovi a generálnímu vikáři diecéze.

V. Způsob práce

- V.1 Zasedání farní rady svolává a řídí předseda. Tuto povinnost může přenést na místopředsedu jen pro určitý případ.
- V.2 Sekretář je odpovědný za korespondenci a zápisy ze zasedání pastorační rady a pastoračního výboru (viz bod VI.3).
- V.3.1 Pravidelná zasedání pastorační rady se konají aspoň 4x do roka. Předseda je svolá písemně nejméně jeden týden předem a uvede program jednání.
- V.3.2 Mimořádné zasedání pastorační rady může být svoláno z rozhodnutí předsedy nebo na požádání minimálně jedné třetiny členů pastorační rady.
- V.4.1 Každý člen pastorační rady má právo 14 dní před zasedáním pastorační rady písemně navrhnout, o čem má pastorační rada jednat.
- V.4.2 Návrh předložený během zasedání bude zařazen na program jednání po schválení nadpoloviční většinou přítomných členů pastorační rady.
- V.5.1 Hlasovací právo mají všichni členové pastorační rady;
- V.5.2 je-li sporné, jaký názor má většina, dá předsedající hlasovat;
- V.5.3 pastorační rada je schopná vyjádřit svůj názor, je-li přítomna nadpoloviční většina členů pastorační rady;
- V.5.4 žádá-li většina přítomných tajné hlasování, je třeba to respektovat.
- V.6.1 Při rovnosti hlasů, nebo nesouhlasí-li předseda s názorem většiny, odkládá se realizace do příštího zasedání, kdy se o věci znovu jedná.
- V.6.2 Nedojde-li opět k dohodě, je o záležitosti předsedou pastorační rady informován arcibiskup, který o záležitosti rozhodne.
- V.7 Během každého zasedání se pořizuje zápis, který musí podepsat předseda a zapisovatel.⁶
Zápisy se archivují.
- V.8 Zasedání pastorační rady jsou přístupné veřejnosti. Jsou-li proti účasti veřejnosti oprávněné námitky, rozhodne pastorační rada konat zasedání neveřejně. Pak jsou všichni členové pastorační rady vázáni mlčenlivostí.
- V.9 Pastorační rada informuje věřící o své činnosti běžným způsobem (oznámením ve vývěskách v kostele a ohláškami při bohoslužbách). Kromě toho má jednou ročně vydat pastorační zprávu.

- V.10 Při vizitaci farnosti kontroluje vizitátor také činnost pastorační rady a vyslechne její připomínky k pastorační práci ve farnosti. Pastorační rada se podílí na sestavení vizitační zprávy.

VI. Pastorační výbor

- VI.1.1 Pastorační výbor je výkonným orgánem pastorační rady, který zajišťuje kontinuitu práce pastorační rady mezi jejími jednotlivými zasedáními. Přípravuje program zasedání pastorační rady, rozhoduje urgentní věci, které nesnesou odkladu, pokud nerozhodne o svolání mimořádného zasedání pastorační rady.
- VI.1.2 Pastorační rada ustaví pastorační výbor tam, kde to uzná za vhodné a vždy tam, kde počet členů pastorační rady je víc jak 12 osob.
- VI.2 Složení pastoračního výboru:
- VI.2.1 předseda pastorační rady;
- VI.2.2 místopředseda pastorační rady;
- VI.2.3 sekretář pastorační rady;
- VI.2.4 2 další členové pastorační rady, které pastorační rada zvolila ze svých členů.
- VI.3 Pastorační výbor se schází nejméně jednou měsíčně. Svolává a jeho jednání řídí předseda pastorační rady, resp. místopředseda. O každém zasedání se pořídí zápis ve smyslu bodu V.2.

VII. Odborné komise

- VII.1 Je-li třeba, může pastorační rada jmenovat odborné komise pro speciální úkoly.
- VII.2 Odborné komise jsou za svou činnost odpovědné pastorační radě a předkládají jí požadované zprávy ve stanovených lhůtách.

VIII. Farní shromáždění

- VIII.1 Farní shromáždění je shromáždění všech členů farnosti. Má posilovat společenství a spoluodpovědnost za její život. Umožňuje všem členům farnosti vyjadřovat se k životu farnosti a k práci pastorační rady (viz kánon 212 § 3 CIC).
- VIII.2 Farní shromáždění se koná jednou ročně a předsedá mu farář. Farář ho svolává 14 dní předem a ve všech kostelích jemu svěřených oznámí datum, místo a program shromáždění.
- VIII.3.1 Program farního shromáždění vypracuje pastorační výbor a schválí ho pastorační rada.
- VIII.3.2 O jednání farního shromáždění sekretář sepiše zápis, který se po podpisu předsedou a zapisovatelem archivuje.

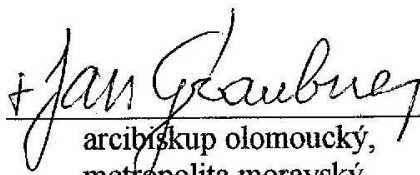
IX. Zánik členství v pastorační radě

- IX.1.1 Předsedovi pastorační rady a členům podle bodu II.1.2 zaniká členství ztrátou církevního úřadu, resp. ztrátou pověření a smrtí.
- IX.1.2 Při uprázdnění úřadu faráře mandát ostatních členů pastorační rady trvá. Nový farář svolá pastorační radu do jednoho měsíce od nástupu služby.
- IX.2.1 Delegovaným členům (podle bodu II.1.3), voleným členům (podle bodu II.1.4) a jmenovaným členům (podle bodu II.1.5) zaniká členství uplynutím volebního období, rezignací, odstěhováním a smrtí. Rezignace na členství v pastorační radě se podává písemně předsedovi pastorační rady.
- IX.2.2 Farář může odvolat výše jmenované členy pastorační rady z těchto důvodů:
- IX.2.2.1 když způsob jejich jednání přináší farnímu společenství závažnou škodu nebo zmatek;
- IX.2.2.2 při ztrátě dobré pověsti u řádných a vážených farníků.
- IX.2.3 U delegovaných členů (podle bodu II.1.3) zaniká členství v pastorační radě též odvoláním ze strany instituce, která ho delegovala.
- IX.3.1 Ztratí-li mandát volený člen pastorační rady, nahradí ho další kandidát, který získal při hlasování největší počet hlasů, mandát přijal, složil slib a obdržel dekret. Při rovnosti hlasů určí pastorační rada losem jednoho z nich.
- IX.3.2 Ztratí-li mandát delegát instituce (podle bodu II.1.3), vyšle tato instituce nového delegáta s mandátem do konce příslušného volebního období.
- IX.4 Pastorační rada jako celek i její jednotliví členové mohou být odvoláni před skončením svého mandátu arcibiskupem. Arcibiskup současně rozhodne o nových volbách.

X. Závěrečné ustanovení

- X.1 Tyto stanovy nabývají platnost dnem schválení arcibiskupem.
Ke dni 1. 6. 1997 končí funkce členů dosavadních farních rad nebo orgánů, které je nahrazovaly.
- X.2 Tyto stanovy se vyhlašují na dobu neurčitou.

V Olomouci 7. 4. 1997
Č.j. 800/97

arcibiskup olomoucký,
metropolita moravský

Poznámky:

¹ Služba pastorační rady je možná jen za předpokladu, že je složena z členů, kteří se chtějí k oživení farnosti angažovat. Proto je možné pastorační radu ustavit i tam, kde je jen několik laiků, kteří chtějí být Kristovými svědky a kvasem, a mají schopnost (charisma) živou obec budovat. Kde však vůbec není probuzeno jak ze strany věřících, tak ze strany kněží vědomí společné odpovědnosti, nelze pastorační radu zřídit. Byl by to formalismus. Je na faráři, aby tuto spoluodpovědnost vhodně probouzel.

Živé společenství musí mít minimálně tyto vlastnosti:

m i s i j n í h o ducha = živé vědomí odpovědnosti za šíření poselství spásy prostřednictvím slova, osobního svědectví, modlitby a společné práce

r o d i n é h o ducha = vzájemné sdílení radostí a bolestí jednotlivců i rodin v duchu: „*Radujte se s radujícími, plačte s plačícími*“ (Řím 12, 15)

ducha c h a r i t a t i v n í služby = služba nemocným, potřebným, opuštěným, chudým uvnitř i vně farního společenství.

Živé společenství vyrůstá:

z hlásaného a společně žitého B o ž í h o s l o v a, ze slavení e u c h a r i s t i e a s v á t o s t í, z uskutečňování příkázání v z á j e m n é l á s k y.

Farnost, kde se věřící sejdou jen ke splnění nedělní povinnosti, těžko považovat za živé společenství bez ohledu na počet. Služba pastorační rady má vést ke koordinaci samostatných skupin a hnutí ve farnosti, aby nejen jednotlivá hnutí, ale celá farnost byla živá. Mnohotvárnost služby pastoračních rad vyžaduje úzkou spolupráci s farářem.

Z á s a d a: Služba farnosti musí vycházet z opravdové víry a ochoty sloužit ve farnosti Kristu v bližních. Víra a ochota sloužit jsou základní předpoklady pro členství v pastorační radě. Živé společenství věřících je si hluboce vědomo své odpovědnosti nejen za věřící, ale i za všechny lidi žijící na území farnosti, diecéze i v celém světě.

² * je třeba znát situaci

v jaké se farní společenství nachází vzhledem k obci (vesnice, město); počet obyvatel obce; počet těch, kteří se hlásí ke katolické církvi podle posledního sčítání lidu; počet návštěvníků bohoslužeb, věkové složení a věkový průměr; počet dětí na všech školách; počet dětí přihlášených do náboženství; je třeba vytvořit kartotéku všech členů farnosti; vědět o duchovních společenstvích existujících v obci; znát ostatní církve a náboženské společnosti ve farnosti; znát sociální potřeby v obci, především její slabá a citlivá místa.

Z á s a d a: Znáť realitu a nebát se jí !

* přijmout situaci j a k o ú k o l:

a) k o n s o l i d a c e farnosti: povzbuzovat k živé účasti na všem, co se ve farnosti děje, především vlastním příkladem:

liturgie (služba lektorů, akolytů, ministrantů, schóly); společenské a rodinné akce příslušníků farního společenství; podporovat diecézní a děkanátní akce; usilovat o zapojení duchovních hnutí, církevních sdružení a jiných církevních zařízení (např. škol, nemocnic) do života farnosti;

b) z v i d i t e l n ě n í farního společenství v obci:

snažit se o otevřenost vůči těm, kteří jsou daleko od víry; usilovat o ekumenickou spolupráci; hledat možnosti, aby nevěřící přijímali existenci farního společenství kladně; provádět účinnou charitativní službu individuálně i společně a také prostřednictvím charity; spolupracovat s obecními (městskými) úřady, kde je to možné a je to k prospěchu.

Z á s a d a: Vždy vycházet z daných možností, tzn. nenutit se do nemožností, ale též se nepodceňovat! Všechna opatření provádět s rozvahou!

* p a s t o r a č n í program je časový sled konkrétních akcí zaměřených na cíl uvedený v bodě I.1.2, I.1.3.

³ * V den voleb dostane každý oprávněný volič, který má zájem volit, volební lístek, na němž označí vybraní kandidáty podle počtu, který má být zvolen. Pokud označí kandidátů více, je jeho hlas neplatný.

* Sčítání hlasů provede volební komise v den voleb. O provedení voleb sepíše protokol, který obsahuje:

- datum a místo konání voleb
- počet odevzdaných platných volebních lístků
- jmenný seznam kandidátů s počtem odevzdaných hlasů
- podpisy členů volební komise

⁴ Členy pastorační rady se stávají ti z kandidátů, kteří prostou většinou odevzdaných hlasů získali nejvíce hlasů a mandát přijali. Při rovnosti hlasů se mandát určí losem.

Nepřijme-li zvolený kandidát mandát, nahradí ho další kandidát, který získal při hlasování nejvíce hlasů a souhlasí se zvolením; je-li takových více, mandát se určí losem.

⁵ Při dodatečném přijetí nového člena pastorační rady se postupuje analogicky.

⁶ Obsahem zápisu je:

den a místo konání zasedání; jméno předsedajícího a zapisovatele; jména přítomných, nepřítomných, omluvených a přizvaných; předložené návrhy; výsledky hlasování; doslovné znění usnesení; hlasoval-li někdo proti nějakému bodu usnesení, má právo zdůvodnit svůj postoj do zápisu; rozdělení úkolů a termín splnění; stanovení termínu dalšího zasedání.

Na závěr zasedání se zápis schválí s právem každého přítomného člena pastorační rady vznést připomínky.